

Psalm 92:13

***“De rechtvaardige zal groeien als een palmboom,
hij zal wassen als een cederboom op Libanon”***

De rechtvaardige

1 wordt gesteld

2 zal groeien

3 is geplant

Gemeente,

Wat zal dit jaar ons brengen? Hoe zal het ons vergaan in 2014? Misschien denk je nu: dat weet je niet, daar kun je niets over zeggen. Maar: daarover valt een heleboel te zeggen. Vanuit de Bijbel kun je daar heel wat over uitspreken. Heel wat, wat absoluut zeker gebeuren zal. Omdat God al Zijn beloften waar zal maken, ook in 2014. En één van die beloften is onze tekst voor vanmorgen. In 2014 zal de rechtvaardige groeien als een palmboom, als een cederboom op Libanon.

Wat betekent dat? Om dat goed in beeld te krijgen letten we er eerst op dat onze tekst de ene helft is. De ene helft van de boodschap van Psalm 92. De ander helft staat in vers 8: dat de goddelozen groeien als het kruid. Twee kanten van de boodschap van Psalm 92. En dat is een boodschap waarvan de verzen 6 en 7 zeggen: dat is er één van hele diepe gedachten van God, en wonderlijke werken van Hem. Een dwaas snapt er niks van, verkijkt er zich op. Zonder licht van de Heilige Geest verstrikt je erin, verwar je erdoor, laat je je misleiden. Erger nog: kies je het verkeerde spoor. Kies je de brede weg, het pad naar het verderf. Dus we bidden allereerst om Gods licht en Heilige Geest voor dit jaar. Dat we Gods werken verstaan mogen en goed beoordelen.

1 wordt gesteld (tegenover de goddeloze)

Het gaat dus over rechtvaardigen en goddelozen. De rechtvaardigen. Daar zit het woord ‘doel, bestemming’ in. Dus mensen die hun bestemming bereikt hebben. Hun levensdoel. Om gericht op God te leven. Vanuit genade gericht op Zijn eer, Zijn wil. Verlangend om Gods wil te doen. En gericht op Gods gunst en nabijheid. Daarvan kunnen genieten: om nabij God te zijn, Zijn vrede, Zijn liefde te ervaren. Gericht op God. En dat vanuit God. Vanuit Gods genade, vanuit de verzoening en vergeving in de Heere Jezus. De rechtvaardige. Herkent u daar uw leven in? Uw hartslag? Je diepste bestaan? En daarom die strijd tegen jezelf en je zondige natuur die op jezelf gericht wil zijn.

Tegenover de rechtvaardige staat de goddeloze. En dan gaat het over mensen binnen het volk Israel, binnen het verbond. Die ook naar de tempel gaan, die ook godsdienstig zijn. Maar goddeloos. Niet gericht op God, maar op jezelf. Je eer, je plezier, je voortgang. Daarop gericht. En dat komt omdat de goddeloze vanuit zichzelf leeft. Vanuit je eigen verlangens, je eigen geweten, je eigen gevoel en inschatting. Dan kun je heel verschillende uitwerking krijgen. Van heel zedeloos en losbandig tot heel godsdienstig. Maar: om het kruis van Jezus Christus heen. En daarom ongebroken en onveranderd.

Twee soorten mensen: goddelozen en rechtvaardigen. Hoe begint u 2014? Wat voor mens bent u? Een goddeloze gebleven of een rechtvaardige geworden?

De goddeloze zal groeien als het kruid. Dat is een verzamelnaam voor wat op de 3^e dag geschapen is door God. In het Oosten gewassen die groeiden in het regenseizoen. Vooral in de woestijnen had je planten, bloemen die als het regende vliegenvlug groeiden en bloeiden. En als de regentijd voorbij was weer verdorden. En daar valt vooral onder wat wij bloemen of groente zouden noemen. Gewassen in de tuin die opgroeien en bloeien of rijp worden en dan weer vergaan Denk bij ons aan viooltjes of crocusjes. Die snel opkomen bloeien en weer verdorren. Daar is ook niet zoveel voor nodig: een hete woestijnwind, of een grote voetstap die erop trapt. Zo groeit de goddeloze. Onder de regen van voorspoed groeit hij. En er zit niks tegen. Alles zit mee. In carrière, in geluk. Nergens last van. Geen last van schuldbesef of van een slecht geweten. Geen hinder van ethische dilemma's of het wel zo kan en wel mag. Leven zoals het goed uitkomt en veel oplevert. Zo groeit de goddeloze. Onder de regen van voorspoed is hij blij en gelukkig en maakt het zich niet moeilijk met vragen over sterven en eeuwigheid en schuldvergeving en of je wel een kind van God bent. Rond het Heilig Avondmaal: je gaat gewoon niet of gewoon wel, en klaar ermee. Geen getob. Geen boodschap aan. En zolang het regentijd is, het voorspoed regent is er geen vuiltje aan de lucht.

Je kijkt er wel eens met een schuin oog naar. En dan denk je: die hebben het maar makkelijk. Asaf was er ooit jaloers op. Op zulke mensen zonder last en zielevragen.

De goddeloze groeit als het kruid opdat zij tot in eeuwigheid verdelgd worden. Opdat. Dus God laat dat zo gebeuren opdat zij in eeuwigheid verdelgd zullen worden. Als God je nooit tegenkomt met tegenspoed. Als God je nooit beteugeld met Zijn wet en Woord, als God Zijn Geest weghoudt zodat je geen vragen hebt over sterven en eeuwigheid, dan is dat vreselijk. Dat laat God je doorleven om in eeuwigheid verdelgd te worden. Want de regentijd van dit leven gaat

voorbij. Het seizoen van genieten van dit leven gaat over. . En daar is niet zoveel voor nodig: één windvlaag van ziekte, één voetafdruk van een ongeluk. Ontstellend hoe snel dat kan gaan en hoe weinig ervoor nodig is. Kan zomaar ineens zijn: een hartinfarct, een verkeersongeluk, een ernstige ziekte. En tot in eeuwigheid verdelgd. Eeuwig verloren. Eeuwig arm. Eeuwig onder Gods toorn, eeuwig in de hel.

De goddeloze groeit als het kruid. En daar kun je nou jaloers op zijn! Daar kun je soms naar kijken: o zo hebben zoveel geluk en maken het zich nooit moeilijk, lopen nooit te tobben over hun ziel..... hoe kun je daar jaloers op zijn. Om tot in eeuwigheid verdelgd te worden! O laten we bidden in 2014: Heere, verlicht mijn verstand. Bewaar me voor die dwaasheid, dat ik denk: lekker altijd alles mee, geen getob over mijn ziel, gewoon leven zonder vragen en moeilijkheden. Heere, bewaar me ervoor, want dat is een rampzalig leven, een door U losgelaten leven. Een geluk voor een tijd. En een ramp voor de eeuwigheid. Heere, bewaar me ervoor om nooit, nooit daarnaar te lonken.

2 zal groeien

Dat is de andere helft. En tegen deze achtergrond krijgt onze tekst temeer relief: de rechtvaardige zal groeien als een palmboom, een cederboom. De rechtvaardige groeit ook, maar heel anders. Want hoe zit dat bij een palmboom, cederboom? Dat zijn hele grote, brede bomen. De doorsnede van hun stam kan 1 of 2 meter zijn. Daar sla je je armen niet omheen. Ze kunnen tot 40 meter hoog worden, steken ruim boven de kerk uit. Door weer en wind blijft hij staand, hij buigt wel, maar breekt niet. En worden 150 tot 200 jaar oud. De wortels graven zich diep in, in de grond. Hij is dus niet afhankelijk van de regentijd die maar kort duur, maar haalt het water uit de grond, waar nooit tekort is. En hij draagt vrucht. Nee, bloeien doe hij niet zozeer, maar wel vrucht. De palmboom kan 100-en kilo's dadels voortbrengen als vrucht.

De rechtvaardige. Die leeft vanuit Gods genade en gericht is op God. Zijn wil en Zijn nabijheid. Weet u het nog, kent u het? Herkent u het? Het leven met God van de rechtvaardige is niet seizoensgebonden. Maar is blijvend. Hangt niet af van voorspoed, of geluk, maar van de genade in God, die nooit uitgeput is, die onuitputtelijk is. Hij staat door weer en wind. En draagt vrucht: vrucht van goede werken: om God te dienen, te leven voor Zijn rijk en Gemeente, de naaste te dienen. Tot Gods eer, naar Zijn wet, uit dankbaarheid. En: de rechtvaardige leeft eindeloos. 150 of 200 jaar is lang, heel lang, maar daar komt een eind aan. Maar dat staat beeld voor het eindeloze leven met God van de rechtvaardige: dat blijft, het is eeuwig leven. Door de dood heen wordt het volmaakt. De rechtvaardige zal het goed gaan, eeuwig goed.

Eén ding begrijp ik dan niet! Klopt er niet. Dé Rechtvaardige, Jezus Christus, ging het juist slecht. Hij is afgesneden uit het land der levenden. Als een goddeloze verdelgd. Onder Gods toorn weggezonden. Dé Rechtvaardige is vergaan aan het kruis. Maar dat was plaatsvervangend. Opdat goddelozen rechtvaardig worden en het leven zullen beerven. Het eeuwige leven. Te danken aan deze Rechtvaardige Die Zich liet vellen als een goddeloze. Om leven te verwerven, eeuwig leven.

Maar nu die groei van de rechtvaardige. Die groei is als van een palmboom. En wat houdt dat in? De goddeloze groeit als kruid: snel, voorspoedig, bloeiend. Zolang het duurt. Maar de rechtvaardige als een palmboom. Nu, de palmboom groeit langzamer. En het vreemde is, daar doet de eigenaar ook zijn best voor. Zelfs zo zijn best dat hij soms een steen, een gewicht op de kruin van de palmboom legt. Waardoor de groei gestremd wordt. Dan vraag je je af: waarom? Nou, als de boom langzamer groeit door dat gewicht op zijn top, dan is de kwaliteit van het hout beter. Dan wordt het compacter, steviger, de ringen komen hechter tegen elkaar, het hout wordt duurzamer en beter van kwaliteit. En dat komt uiteindelijk de vrucht, de hoeveelheid vrucht ten goede.

De rechtvaardige zal groeien als een palmboom. God legt er gewicht op. Waardoor de voortgang geremd wordt. Waardoor het allemaal langzamer gaat dan je wilde. God legt gewicht op het leven, brengt stremming op je levenspad. Doorgang gestremd. Wachten. Dat gewicht dat kan tegenspoed zijn. Zorgen op je werk, je bedrijf. Narigheid op school, in de klas. Relaties die onder spanning komen, die verbroken worden zelfs. Moeiten in je gezin of het kruis van het ontbreken van een gezin. De last van psychische zwakte en beperking. Doorgang gestremd. Aanvechting in je ziel, strijd met de duivel. Tegen twijfel en moedeloosheid moeten vechten. Dat gewicht kan ook het spreken van de wet zijn. Dat God de doorgang stremt. Hij houdt je Zijn wet voor: het moet anders, zo kan en mag het niet. Zijn wet snijdt je eigen begeerlijkheden aan en stelt ze aan de kaak. Zijn wet houdt je tegen op verkeerde wegen. Zo niet verder, anders, bekering geeist.

Gewicht op de kruin. Doorgang gestremd. Denk aan Jacob bij Pniel. Die dacht zo over te steken, maar een Man worstelde met hem. Hield hem tegen. Gewicht op de kruin, kruisdragen. Opdat de kwaliteit van het hout verbeterd wordt. Opdat de kwaliteit van het leven met de Heere verdiept wordt. Opdat er toename is van afhankelijkheid, van het besef niets, niets, ook het makkelijkste niet, te kunnen zonder God. Je bidt ook weer voor eenvoudige en kleine dingen. De gerichtheid op de eeuwige dingen neemt toe. De tijdelijkheid van het aardse dringt dieper door en de eeuwigheid komt tot leven. Eeuwig wel, eeuwig wee. Werkelijkheden. Je leert onderwerping en volgzzaamheid. Ook al begrijp

je niet, al doet het pijn, maar: Vader, U weet wat goed is, u doet wat goed is. De verzoening en vergeving komen meer in het middelpunt. Vroeger bad je om 101 dingen, nu aar meer om één: vergeving en verzoening. Dat is het, dat is genoeg, dat is zo groot, dat is alles. Daarom is God dank waard, al geeft Hij verder niets. Het leven met God wordt geoefend.

De rechtvaardige zal groeien als een palmboom in 2014. Dat is zeker: God belooft het. En dat verzegelt Hij aan het Heilig Aondmaal. Keer op keer. En we bidden: Heere, geef dat ik dat zien mag. Dat mijn verstand verlicht wordt om dat te zien en te doorzien. Dat U dat gewicht en die stremming doet om het leven te verdiepen, en om me meer vrucht te laten dragen. Geef ik dat ik dat verstaan mag, geloven zal, vertrouwen zal. Geef dat ik niet als Israel in de woestijn zal mumureren, zelfs terug zal willen zelfs, bewaar me.

En zo, en zo draagt de palmboom vrucht, meer vrucht. Om God te loven. Dat de Heere recht en goed is. de Rotssteen Die blijft en betrouwbaar is. Dat Hij in al Zijn werken goed en recht is. En hoe ouder je wordt, hoe meer je dat mag onderkennen en geleerd mag hebben en vertellen kunt. Hoe ouder je wordt, hoe meer vrucht. Veel wordt dan minder, maar dit juist meer, door ervaring geleerd van de Heere.

Het is een Psalm, een lied op de sabbatdag, dus voor de zondag voor ons. Blijkbaar is dat de dag om Gods werken te overdenken. Daar is de zondag voor. Om Gods werken te overdenken. Allereerst. In 2014. Dat God de goddeloze laat groeien als kruid om verdelgd te worden voor eeuwig. Dat God de rechtvaardige laat groeien als een palmboom om hem vrucht te laten voortbrengen. Besteed de zondag eens aan deze dingen. Overdenken vraagt concentratie. Anders dwaal je af of val je in slaap. Lees zondag eens een levensbeschrijving van zo'n rechtvaardige, zo'n palmboom. Van Luther of Calvijn. Van zendeling William Carey of Corrie ten Boom. Van McCheyne of van Boston. Lees daar eens van voor aan uw gezin. De zondag is er om deze werken Gods te overdenken. Denk aan de christenreis van Bunyan. Het enige wat je leest op zondag is toch niet een Donald Duckje of iets van Voetbal International? De zondag is de dag bij uitstek voor de overdenking van deze werken Gods.

3 is geplant

Hoe komt dat? Wat is het geheim daarvan? In vers 14 licht dat op: daar worden de rechtvaardigen genoemd degenen die geplant zijn in de voorhoven des Heeren. In de voorhoven, dat is natuurlijk bij de tempel. Wie in de voorhof stond kon het zien. De priesters die de dieren slachtten. De dieren die geofferd werden op het brandofferaltair. De priesters en de offers die heenwijzen op Jezus Christus, de Borg, de

Middelaar. Die Zichzelf geeft in plaats van zondaren. Geen bemiddelaar, maar middelaar. Die de plaats inneemt van Zijn bruidskerk, opdat Zijn bruidskerk verlost zal zijn en zalig worden. En Die Zich verkondigen laat in de prediking dat er plaats is, ruimte is in overvloed voor u, jou en mij.

Die in het huis des Heeren geplant zijn. Geplant. Dat is wat anders dan: weggezet. Kijk, je kan iets wegzetten, een kopje, een kommetje, maar dat waait zo weer weg, dat schopt iemand omver. Maar je kunt iets ook planten, dan schiet het wortel, dan waait het niet weg, dan schop je het niet zomaar weg als het boompje gegroeid is. Geplant in het huis des Heeren. Dat word je door God. Niemand plant zichzelf. Je word geplant. Door de Heere, door Zijn Heilige Geest. Dat je in de kerk bent, en onder het Woord en de sacramenten, en je wortels slaan zich erin uit. Wortels van verlangen, van gebed, van smeking om genade en hulp. Wortels van liefde en verlangen naar Christus, naar Zijn offer. Dat gebeurt! Dat doet God. Dat merk je. Je zit anders in de kerk als voorheen. Je bent er niet weggezet, maar geplant. Je smeking en je verlangen verwortelt zich in Christus. Dat is door God gedaan! Dat is aan Hem te danken. Die zal gegeven worden te groeien. Gegeven worden. God zal groei geven. Groeien in het leven met Hem, groei in vrucht dragen. Gegarandeerd. Hij verzegelt het aan Zijn tafel. Ik zal.....

Bent u geplant in het huis des Heeren? In de bediening van het Woord en het Woord? Geplant in de bediening van het Woord. Laten we in 2014 smekend en verlangend in de kerk zitten. Geplant. Dan ben je er ook zomaar niet vandaan te houden. Doe je als het kan je jonge kinderen naar de oppas. Neem je vrij met biddag. En probeer je de woensdagavonddiensten er te zijn. Wat een zegen als dat toeneemt, toenam in 2013. Geplant in Zijn dienst. Of wordt dat minder? Is dat minder geworden? Die zijn er ook. Je merkt dat ook. Even ziekte en overmacht daargelaten. Maar ze zijn er die toen ik hier kwam elke woensdagavond waren. En van lieverlee is het minder geworden. Afgezakt. De wortels komen lossier te zitten. Dat is gevaarlijk! Als de planting in Gods dienst lossier wordt. De wind er vat op krijgt. En trekt. Wie zal zeggen waarheen.....? Geen wonder dat de groei afneemt, groei krimp wordt. De kwaliteit van het leven met de Heere vlakker wordt.

Bent u/jij geplant in het Woord? Dagelijks. Tenminste driemaal per dag zelf Bijbel lezen. Met dagboek. Hebt u/jij dat trouwens al? Of heb je wel voor een agenda gezorgd, maar niet voor een dagboek? Drie maal per dag. Als je er in geplant bent, met wortels van smeking en verlangen dan waait dat zomaar niet weg. Ook 's morgens niet, ook niet als je het druk hebt of geen zin hebt. Geplant. Verworteld. Drie maal per dag. Neem het u, jou voor in Gods kracht. Want het kan ook anders gaan. Dat het minder en minder wordt. Als kind, of toen je pas getrouwd

was ermee begonnen. 's Morgens, aan minstens één maaltijd nog, en 's avonds. Maar is het verdrongen en verdreven? Wees eens eerlijk? De wortels zijn losgekomen. Dat is gevaarlijk! Als de planting in Gods dienst losser wordt. De wind er vat op krijgt. En trekt. Wie zal zeggen waarheen.....? Geen wonder dat de groei afneemt, groei krimp wordt. De kwaliteit van het leven met de Heere vlakker wordt. Bekeert je, bekeert u.

Geplant in de voorhoven des Heeren. Dan heb je een gezegend 2014. Dan zul je groeien als een palmboom. Daar staat de Heere Zelf voor in. Dat is zeker in 2014. Wat er ook gebeurt: groei verzekert door de Heere. Juist ook door en onder het kruisdragen. Groeien als een palmboom. Die uiteindelijk door God verplant wordt. Niet afgehouden, verdelgd, maar verplant. Losgemaakt uit de grond op aarde en overgeplant in het hemels paradijs. In het aanschouwen van Hem, in het zien van het Lam. Dan zal ik vruchtdragen. Eeuwig en altoos. Om te verkondigen dat de Heere recht is en dat Hij mijn Rotssteen. Eeuwig. Zo zal het dus in 2014 gaan. Met de rechtvaardige. Met de goddeloze. En het is heel wezenlijk voor de prediking om dat te verkondigen. Jesaja zegt ergens. Zeg de goddeloze dat het hem kwalijk zal gaan, en de rechtvaardige dat het hem wel zal gaan. En gemeente, u mag niet anders van mij verwachten en van de ambtsdragers. Dan dat we in alle liefde en ernst dat u en jullie voorhouden. De goddeloze kan het goed gaan, maar het gaat slecht, eeuwig slecht. En de rechtvaardige zal het goed gaan, eeuwig goed. En die twee lijnen, twee wegen moet u willen horen. Blijven horen. Altijd maar weer. De goddeloze gaat het verkeerd, bekeert u. De rechtvaardige gaat het goed, blijf volharden en hopen. U mag niet anders willen horen. En uw kinderen en uw kleinkinderen moeten dat ook nog horen.

Amen